

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

Кафедра зв'язків з громадськістю і журналістики

РОБОЧА ПРОГРАМА ОBOB'ЯЗКОВОЇ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МЕДІАРЕГУЛЮВАННЯ

Галузь знань 06 Журналістика

Спеціальність 061 Журналістика

Освітня програма Журналістика

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Зведені дані про вивчення освітньої компоненти:

Форма навчання	Курс	Семестр	Кількість кредитів	Кількість годин	Аудиторні заняття						Самостійна робота	Семестровий контроль	
					Разом	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Лабораторні заняття	Дрібногрупові заняття	Індивідуальні заняття		Залік	Іспит
денна	3	5	4	120	40	20	20				80		5

КИЇВ – 2022

Медіарегулювання: робоча програма освітньої компоненти. Київ: КНУКіМ, 2022. 30 с.

Розробник:

Савенко О.М., Заслужений журналіст України, доц. кафедри зв'язків з громадськістю і журналістики

Наведено рекомендації з вивчення освітньої компоненти «Медіарегулювання» та основні теми для вивчення. Подано теми і плани лекцій, завдання практичних занять, завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, перелік інформаційних джерел.

Рецензент:

Парфенюк І.М. канд. наук із соц.ком., доц. (Київський національний університет культури і мистецтв)

Схвалено рішенням кафедри зв'язків з громадськістю і журналістики Київського національного університету культури і мистецтв

Протокол № 15 від 01 липня 2022 р.

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Київського національного університету культури і мистецтв

Протокол № 18 від 25 липня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Мета та завдання, передумови вивчення освітньої компоненти	4
2. Структура освітньої компоненти	6
3. Програма освітньої компоненти	7
4. Теми і плани лекцій	10
5. Теми і завдання практичних занять	14
6. Теми і завдання для самостійної роботи	18
7. Питання та завдання до іспиту	23
8. Критерії оцінювання знань здобувачів та шкала оцінювання	27
9. Рекомендовані інформаційні джерела	29

1. Мета та завдання, передумови вивчення освітньої компоненти

Мета: сформувати у здобувачів вищої освіти комплекс теоретичних знань у сфері інформаційного законодавства та практичних професійних навичок, необхідних для репортерської та редакторської роботи в редакціях газет і журналів, виробити практику критичного мислення щодо правової оцінки діяльності регуляторних органів України у галузі масмедіа з точки зору відповідності чинному законодавству й інтересам суспільства та захисту національного інформаційного простору.

Завдання: навчити здобувачів вищої освіти аналізувати чинне законодавство в інформаційній сфері з метою вироблення навичок практичного застосування норм і положень законів як у колективній редакційній і персональній журналістській діяльності, так і в ознайомленні з найбільш типовими випадками і складнощами, з якими професійні журналісти як правило стикаються у процесі роботи. Освоєння суті інформаційних правочинів допоможе визначити і обстоювати на практиці свої права, навчить діяти, здобувати і поширювати інформацію спираючись виключно на конституційні і законодавчі гарантії.

У ході вивчення курсу здобувачі вищої освіти ознайомляться з особливостями здобуття суспільно важливої інформації в межах закону, опанують навичками написання інформаційних запитів до державних, громадсько-суспільних та політичних інституцій, освоють правила та норми офіційного спілкування з цієї проблематики, знатимуть строки термінів офіційних відповідей на редакційні запити в залежності від їхньої суті, ознайомляться зі способами притягнення до адміністративної відповідальності осіб, винних у приховуванні суспільно важливої інформації. Увага приділятиметься також аналізу випадків порушення журналістами норм і правил інформаційного законодавства, журналістської етики та моралі, та журналістської відповідальності перед законом та суспільством назагал.

Предмет:

- напрями, форми, методи та інструментарій проведення регуляторної політики в інформаційній сфері в Україні, Європі, світі;
- особливості медіапростору України, законність/незаконність дій української влади щодо ЗМІ у регуляторній сфері;
- права, норми і повноваження журналістів, редакційних колективів та регуляторних органів в Україні у галузі масмедіа;
- регуляторні норми, правила і права ЗМІ у країнах розвинутої демократії і регуляторна практика визначених структур в Україні;
- способи і методи поборення будь-чийх спроб і намірів утискати права і свободи ЗМІ та журналістів.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувачі вищої освіти повинні набути такі програмні компетентності:

загальні:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної

діяльності.

ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

спеціальні (фахові, предметні):

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК04. Здатність організовувати й контролювати командну професійну діяльність.

СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.

СК08. Здатність працювати з нештатними авторами, редакційною поштою, аудиторією, громадськими й державними організаціями та установами, враховувати їх оцінки, побажання, рекомендації, вимоги.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (програмні результати навчання):

ПРН1. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.

ПРН5. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.

ПРН6. Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.

ПРН8. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.

ПРН9. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.

ПРН14. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

ПРН19. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.

ПРН21. Взаємодіяти з різними цільовими аудиторіями для забезпечення ефективної професійної діяльності.

Передумови вивчення освітньої компоненти: «Основи зв'язків з громадськістю та реклами», «Основи журналістики», «Соціальні комунікації», «Практика журналістської діяльності».

2. Структура освітньої компоненти

№ з/п	Назва розділу і теми	Кількість годин						
		Усього годин	Аудиторні години					Самостійна робота
			Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	Дрібногрупові	Індивідуальні	
Розділ 1. Сутність і завдання державної регуляторної політики. Основоположні принципи і практика застосування медійного правочинства								
1.1.	Предмет і завдання курсу. Поняття регуляторної політики	12	2	2				8
1.2.	Роль, місце і значення медіа в історії розвитку суспільства та на нинішньому етапі	12	2	2				8
1.3.	Загальний огляд актуальних питань теорії й практики регуляторної політики в Україні, Європі та світі	12	2	2				8
1.4.	Конституційні, правові та регуляторні засади державної інформаційної політики України, розвитку і захисту національного інформаційного простору та діяльності ЗМІ України	12	2	2				8
1.5.	Проблеми й труднощі державного регулювання діяльності олігархічних ЗМІ в Україні як країни із засиллям олігархічного капіталу	12	2	2				8
	Разом за 1 розділ			10				40
Розділ 2. Трансформація регуляторної політики щодо засобів масової комунікації в сучасній Україні								
2.1.	Українське законодавство як правовий інструмент і засіб регуляторного здійснення інформаційної політики держави	12	2	2				8
2.2.	Центральні органи та структурні підрозділи органів державної влади України в інформаційній сфері, регуляторні органи України в галузі ЗМІ	12	2	2				8
2.3.	Особливості державного регулювання в Україні радіо і телебачення, електронних засобів масової комунікації в контексті відповідності регуляторним нормам і правилам країн розвинутої демократії	12	2	2				8

2.4.	Правове регуляторне середовище інформаційної сфери і правове забезпечення діяльності засобів масової інформації у регуляторній сфері	12	2	2			8
2.5.	Особливості боротьби в Україні політичних сил і владних структур за інформаційних вплив на суспільство та віддзеркалення цієї боротьби на регуляторну політику	12	2	2			8
	Разом за 2 розділ	60	10	10			40
	Разом за 5 семестр	120	20	20			80
	Всього	120	20	20			80

3. Програма освітньої компоненти

РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ І ЗАВДАННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ. ОСНОВОПОЛОЖНІ ПРИНЦИПИ І ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІЙНОГО ПРАВОЧИНСТВА

ТЕМА 1.1. ПРЕДМЕТ І ЗАВДАННЯ КУРСУ. ПОНЯТТЯ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ

Цивілізаційна сутність поняття медіа як знакового середовища і посередника, який здатен структурувати та організовувати людське мислення, досвід і символічно опосередковує людське мислення. Філософське пояснення принципу єдності і протиріччя поняття свободи слова: право на свободу слова, зловживання свободою слова та цивілізаційна необхідність обмеження свободи слова. Пояснення сутності протиріччя регулювання як вимушеної форми втручання, що має відповідати головній меті – забезпеченню найвищої міри захисту свободи медіа та скеруванню їхніх обов'язків і відповідальності. Офіційне трактування поняття і практики регулювання засобів масової інформації. Державна монополія у сфері ЗМІ та проблема свободи слова. Баланс між негативами та позитивами свободи. Баланс між державою та ринком. Принципи демократичного нормативно-правового регулювання традиційних друкованих, електронних та нових конвергентних медіа.

ТЕМА 1.2. РОЛЬ, МІСЦЕ І ЗНАЧЕННЯ МЕДІА В ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА ТА НА НИНІШНЬОМУ ЕТАПІ

Шість етапів еволюції медіа різної тривалості: виникнення мови - поява писемності - винахід способу друку, книга, масмедіа - створення електронних засобів інформації, поява комп'ютерів і мікропроцесорних носіїв інформації – діджиталізація – мережевість. Інформаційне суспільство і креативна економіка.

Сутність та еволюція медіа: від усної комунікації до нових медіа. Соціальні медіа: формування нової медіа реальності. Сучасна класифікація медіа за формою подання інформації, носіями та за засобами передачі інформації. Нові медіа, їхній склад, особливості та сутнісна роль у виникненні нових комунікативних моделей.

ТЕМА 1.3. ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ, ЄВРОПІ ТА СВІТІ

Регулювання: державне, саморегулювання та питання необхідності дотримання принципів свободи слова в регуляторній політиці. Інформаційна політика зарубіжних країн та загальні аспекти зарубіжного досвіду регулювання інформаційної сфери. Американський досвід розвитку національної інформаційної інфраструктури. Канадський досвід побудови інформаційної магістралі. Інформаційна політика Європейського Союзу щодо побудови інформаційного суспільства. Загрози перетворення регуляторних органів у різних країнах в інструмент влади по придушенню демократії, свободи слова та прихованого введення цензури. Загальний огляд інформаційного законодавства України. Державна інформаційна політика України та шляхи її вдосконалення. Стан державного управління інформаційною сферою в Україні. Принципи нормативно-правового регулювання нових конвергентних медіа та Інтернеті.

ТЕМА 1.4. КОНСТИТУЦІЙНІ, ПРАВОВІ ТА РЕГУЛЯТОРНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ, РОЗВИТКУ І ЗАХИСТУ НАЦІОНАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ЗМІ УКРАЇНИ

Конституційні, правові та регуляторні засади державної інформаційної політики України, розвитку і захисту національного інформаційного простору та діяльності ЗМІ України. Регуляторна функція держави у сфері ЗМІ. Державна монополія в сфері засобів масової інформації та концентрація засобів масової інформації як порушення конституційного права на свободу слова. Відповідність принципів Декларації ПАРЄ про засоби масової інформації і права людини українській практиці і реаліям. Загальні причини і наслідки неврегулювання процесів концентрації засобів масової інформації і перехресного володіння ЗМІ в Україні.

ТЕМА 1.5. ПРОБЛЕМИ Й ТРУДНОЩІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОЛІГАРХІЧНИХ ЗМІ В УКРАЇНІ ЯК КРАЇНИ ІЗ ЗАСИЛЛЯМ ОЛІГАРХІЧНОГО КАПІТАЛУ

Проблеми й труднощі державного регулювання діяльності олігархічних ЗМІ в Україні як країни із засиллям олігархічного капіталу й зовнішнього управління. Відповідність принципів Декларації ПАРЄ про засоби масової інформації і права людини українській практиці і реаліям. Загальні причини і наслідки неврегулювання процесів концентрації засобів масової інформації і

перехресного володіння ЗМІ в Україні. Процес адаптації регуляторного середовища до нових аудіовізуальних ЗМІ в Україні і можливості регулювання нових медіа-послуг. Шість критеріїв визначення директивними органами у сфері медіа відповідності нової комунікаційної послуги визначенню та діяльності медіа в новій екосистемі. Недосконала законодавча база щодо передбачення розвитку нових технологій та відсутність усталених демократичних традицій регулювання як суттєва перепона розробки й проведення ефективної регуляторної політики в Україні.

РОЗДІЛ 2. ТРАНСФОРМАЦІЯ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ЗАСОБІВ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

ТЕМА 2.1. УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО ЯК ПРАВОВИЙ ІНСТРУМЕНТ І ЗАСІБ РЕГУЛЯТОРНОГО ЗДІЙСНЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Конституційні, правові та регуляторні засади розвитку і захисту інформаційного простору України. Основи законодавства України в інформаційній сфері. Правове середовище інформаційної сфери і правове забезпечення діяльності засобів масової інформації. Законодавче регулювання інформаційної сфери в Україні. Державна інформаційна політика України та шляхи її вдосконалення. Стан державного управління інформаційною сферою в Україні. Основні правові акти України щодо регулювання інформаційної сфери.

ТЕМА 2.2. ЦЕНТРАЛЬНІ ОРГАНИ ТА СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ, РЕГУЛЯТОРНІ ОРГАНИ УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ ЗМІ

Міністерство культури та інформаційної політики України, Державний комітет телебачення й радіомовлення України, Національна рада України з питань телебачення й радіомовлення, Комітет з питань свободи слова та інформації Верховної Ради України, Комітет із питань гуманітарної та інформаційної політики Верховної Ради України, Державний департамент з питань зв'язку та інформатизації Міністерства транспорту і зв'язку України, Рада з питань інформаційної політики при Президентові України, Департамент комунікацій влади та громадськості Секретаріату Кабінету Міністрів України. Огляд історії створення та регуляторної діяльності діяльність Нацради України з питань телебачення і радіомовлення: функції, мета, повноваження, позитивна та негативна практика діяльності.

ТЕМА 2.3. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ РАДІО І ТЕЛЕБАЧЕННЯ, ЕЛЕКТРОННИХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ВІДПОВІДНОСТІ РЕГУЛЯТОРНИМ НОРМАМ І ПРАВИЛАМ КРАЇН РОЗВИНУТОЇ ДЕМОКРАТІЇ

Зволікання із прийняттям дієвої Концепції державної інформаційної

політики як одна із найсуттєвіших загроз демократії, свободі слова і національній безпеці України. Особливості державного регулювання в Україні радіо і телебачення, електронних засобів масової комунікації в контексті відповідності регуляторним нормам і правилам країн розвинутої демократії. Прогалини, недоречності і помилки в українському медійному законодавстві.

ТЕМА 2.4. ПРАВОВЕ РЕГУЛЯТОРНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ І ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ У РЕГУЛЯТОРНІЙ СФЕРІ

Правове середовище інформаційної сфери і правове забезпечення діяльності засобів масової інформації. Регуляторна функція керівників та власників ЗМІ щодо дотримання редакцією і членами редакційного колективу інформаційного законодавства та правочинів, що стосуються інформаційної сфери. Доступ до інформації (документів) та його структурні аспекти. Законодавство про дифамацію («приниження честі, гідності та ділової репутації») та його дотримання українськими ЗМІ

ТЕМА 2.5. ОСОБЛИВОСТІ БОРОТЬБИ В УКРАЇНІ ПОЛІТИЧНИХ СИЛ І ВЛАДНИХ СТРУКТУР ЗА ІНФОРМАЦІЙНИХ ВПЛИВ НА СУСПІЛЬСТВО ТА ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ ЦІЄЇ БОРОТЬБИ НА РЕГУЛЯТОРНУ ПОЛІТИКУ

Трансформація регуляторної політики щодо засобів масової комунікації в сучасній Україні у період війни Росії проти України. Українське медійне законодавство та боротьба влади та медіаспільноти з питання щодо створення медійного кодексу в умовах сьогодення. Правова і фізична безпека журналістів – одне з основних завдань цивілізованої влади.

4. Теми і плани лекцій

Тема 1.1. Предмет і завдання курсу. Поняття регуляторної політики *План*

1. Цивілізаційна сутність поняття медіа як знакового середовища і посередника, який здатен структурувати та організовувати людське мислення, досвід і символічно опосередковує людське мислення.
2. Філософське пояснення принципу єдності і протиріччя поняття свободи слова: право на свободу слова, зловживання свободою слова та цивілізаційна необхідність обмеження свободи слова.
3. Пояснення сутності протиріччя регулювання як вимушеної форми втручання, що має відповідати головній меті – забезпеченню найвищої міри захисту свободи медіа та скеруванню їхніх обов'язків і відповідальності.
4. Офіційне трактування поняття і практики регулювання засобів масової інформації.
5. Державна монополія у сфері ЗМІ та проблема свободи слова. Баланс між негативами та позитивами свободи.
6. Баланс між державою та ринком.

7. Принципи демократичного нормативно-правового регулювання традиційних друкованих, електронних та нових конвергентних медіа.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-9, 15, 18, 21-24.

Тема 1.2. Роль, місце і значення медіа в історії розвитку суспільства та на нинішньому етапі

План

1. 6 етапів еволюції медіа різної тривалості: виникнення мови - поява писемності - винахід способу друку, книга, масмедіа - створення електронних засобів інформації, поява комп'ютерів і мікропроцесорних носіїв інформації—діджиталізація – мережевість.
2. Доіндустріальна економіка. Індустріальна економіка. Постіндустріальна економіка.
3. Інформаційне суспільство і креативна економіка.
4. Сутність та еволюція медіа: від усної комунікації до нових медіа.
5. Соціальний закон медіа В.Ріпля та та цивілізаційне відкриття В.Шраума. 5 тисяч років людства, що вміщуються в годину розвитку цивілізації таблиці В. Шраума, та 10 секунд на винайдення Google, Skype та Facebook за останню хвилину цієї таблиці.
6. Соціальні медіа: формування нової медіа реальності.
7. Сучасна класифікація медіа за формою подання інформації, носіями та за засобами передачі інформації.
8. Нові медіа, їхній склад, особливості та сутнісна роль у виникненні нових комунікативних моделей.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1, 2, 5, 6, 15, 19, 20, 21-24.

Тема 1.3. Загальний огляд актуальних питань теорії й практики регуляторної політики в Україні, Європі та світі

План

1. Регулювання: державне, саморегулювання та питання необхідності дотримання принципів свободи слова в регуляторній політиці.
2. Інформаційна політика зарубіжних країн та загальні аспекти зарубіжного досвіду регулювання інформаційної сфери.
3. Американський досвід розвитку національної інформаційної інфраструктури.
4. Канадський досвід побудови інформаційної магістралі.
5. Інформаційна політика Європейського Союзу щодо побудови інформаційного суспільства.
6. Загрози перетворення регуляторних органів у різних країнах в інструмент влади по придушенню демократії, свободи слова та прихованого введення цензури.
7. Загальний огляд інформаційного законодавства України.
8. Державна інформаційна політика України та шляхи її вдосконалення.
9. Стан державного управління інформаційною сферою в Україні.
10. Принципи нормативно-правового регулювання нових конвергентних медіа та Інтернеті.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-9, 15, 18, 21-24.

Тема 1.4. Конституційні, правові та регуляторні засади державної інформаційної політики України, розвитку і захисту національного інформаційного простору та діяльності ЗМІ України

План

1. Конституційні, правові та регуляторні засади державної інформаційної політики України, розвитку і захисту національного інформаційного простору та діяльності ЗМІ України.
2. Регуляторна функція держави у сфері ЗМІ.
3. Державна монополія в сфері засобів масової інформації та концентрація засобів масової інформації як порушення конституційного права на свободу слова.
4. Відповідність принципів Декларації ПАРЄ про засоби масової інформації і права людини українській практиці і реаліям.
5. Загальні причини і наслідки неврегулювання процесів концентрації засобів масової інформації і перехресного володіння ЗМІ в Україні.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1,2, 5,8, 15, 18, 21-24.

Тема 1.5. Проблеми й труднощі державного регулювання діяльності олігархічних ЗМІ в Україні як країни із засиллям олігархічного капіталу

План

1. Проблеми й труднощі державного регулювання діяльності олігархічних ЗМІ в Україні як країни із засиллям олігархічного капіталу й зовнішнього управління.
2. Відповідність принципів Декларації ПАРЄ про засоби масової інформації і права людини українській практиці і реаліям.
3. Загальні причини і наслідки неврегулювання процесів концентрації засобів масової інформації і перехресного володіння ЗМІ в Україні.
4. Процес адаптації регуляторного середовища до нових аудіовізуальних ЗМІ в Україні і можливості регулювання нових медіа-послуг.
5. Шість критеріїв визначення директивними органами у сфері медіа відповідності нової комунікаційної послуги визначенню та діяльності медіа в новій екосистемі.
6. Недосконала законодавча база щодо передбачення розвитку нових технологій та відсутність усталених демократичних традицій регулювання як суттєва перепона розробки й проведення ефективної регуляторної політики в Україні.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1,2, 5,8, 15, 28.

Тема 2.1. Українське законодавство як правовий інструмент і засіб регуляторного здійснення інформаційної політики держави

План

1. Конституційні, правові та регуляторні засади розвитку і захисту інформаційного простору України.
2. Основи законодавства України в інформаційній сфері.
3. Правове середовище інформаційної сфери і правове забезпечення діяльності засобів масової інформації

4. Законодавче регулювання інформаційної сфери в Україні.
5. Державна інформаційна політика України та шляхи її вдосконалення. Стан державного управління інформаційною сферою в Україні. Основні правові акти України щодо регулювання інформаційної сфери.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-9, 15, 18, 21-24.

Тема 2.2. Центральні органи та структурні підрозділи органів державної влади України в інформаційній сфері, регуляторні органи України в галузі ЗМІ.

План

Загальна характеристика, коротке представлення мети, цілі та практики дій в інформаційній сфері таких організацій та структур:

1. Міністерство культури та інформаційної політики України,
2. Державний комітет телебачення й радіомовлення України,
3. Національна рада України з питань телебачення й радіомовлення,
4. Комітет з питань свободи слова та інформації Верховної Ради України,
5. Комітет із питань гуманітарної та інформаційної політики Верховної Ради України,
6. Державний департамент з питань зв'язку та інформатизації Міністерства транспорту і зв'язку України,
7. Рада з питань інформаційної політики при Президентові України,
8. Департамент комунікацій влади та громадськості Секретаріату Кабінету Міністрів України.
9. Огляд історії створення та регуляторної діяльності діяльність Нацради України з питань телебачення і радіомовлення: функції, мета, повноваження, позитивна та негативна практика діяльності.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-9, 15, 18, 21-24.

Тема 2.3. Особливості державного регулювання в Україні радіо і телебачення, електронних засобів масової комунікації в контексті відповідності регуляторним нормам і правилам країн розвинутої демократії

План

1. Особливості державного регулювання в Україні радіо і телебачення, електронних засобів масової комунікації в контексті відповідності регуляторним нормам і правилам країн розвинутої демократії.
2. Відсутність дієвої державної інформаційної політики як одна із найсуттєвіших загроз демократії, свободі слова і національній безпеці України.
3. Прогалини, недоречності і помилки в українському медійному законодавстві.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1, 6, 7, 20, 21, 24.

Тема 2.4. Правове регуляторне середовище інформаційної сфери і правове забезпечення діяльності засобів масової інформації у регуляторній сфері

План

1. Правове середовище інформаційної сфери і правове забезпечення діяльності засобів масової інформації.
2. Регуляторна функція, права і обов'язки керівників та власників ЗМІ щодо дотримання редакцією і членами редакційного колективу інформаційного законодавства та правочинів, що стосуються інформаційної сфери.
3. Доступ до інформації (документів) та його структурні аспекти. Законодавство про дифамацію («припинення честі, гідності та ділової репутації») та його дотримання українськими ЗМІ.
4. Особливості боротьби в Україні політичних сил і владних структур за інформаційних вплив на суспільство.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-9, 15, 19, 21-24.

Тема 2.5. Особливості боротьби в Україні політичних сил і владних структур за інформаційних вплив на суспільство та віддзеркалення цієї боротьби на регуляторну політику

План

1. Трансформація регуляторної політики щодо засобів масової комунікації в сучасній Україні у період війни росії проти України.
2. Українське медійне законодавство та боротьба влади та медіаспільноти з питання щодо створення медійного кодексу в умовах сьогодення.
3. Правова і фізична безпека журналістів – одне з основних завдань цивілізованої влади.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-9, 15, 18, 21-24.

5. Теми і завдання практичних занять

Тема 1.1. Предмет і завдання курсу. Поняття регуляторної політики

Мета: засвоєння основних понять курсу, осягнення необхідності, завдань, принципів, цілей і способів проведення регуляторної політики; введення в дію практикування постійного занурення і стабільного перебування здобувачів освіти в інформаційному полі, при звичаєння їх до регулярності відслідковування новин і подій у їхньому розвитку, аналізу змін і корекції тенденцій, прилучення до цієї незмінної складової щоденної журналістської роботи («загальноредакційна летючка»).

Завдання

Редакційна літучка. Парадокси свободи слова, власне розуміння основоположних прав людини і потреба регуляторних заходів для захисту цивілізаційних і демократичних цінностей

Навчально-практична гра «Єдність і протиріччя свободи слова і

регулювання ЗМІ».

1. Кожні заняття (і практичні, і лекційні) починаються із «загальноредакційної летючки», на якій здобувачі освіти визначатимуть головні теми подій дня, що можуть становити основу новинного випуску, підбірок новин, тематичних агенційних стрічок, тощо.
2. Шляхом випадкового вибору різнокольорових карток самими здобувачами освіти здійснюється непрогнозований поділ групи на декілька команд по 4-6 чоловік, які надалі ситуативно утворюватимуть творчу групу (або редакційний відділ) із почерговою зміною функціональних обов'язків усіх членів колективу.
3. Здобувачі освіти під орудою викладача визначатимуть, яка група найповніше і найточніше визначила тематично-новинний пульс дня, що додаватиме членам цієї групи додаткові бали.
4. Здобувачі освіти в ролях доводять філософські парадокси свободи слова, власне розуміння основоположних прав людини і потребу регуляторних заходів для захисту цивілізаційних і демократичних цінностей

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-9, 15, 18, 21-24.

Тема 1.2. Роль, місце і значення медіа в історії розвитку суспільства та на нинішньому етапі

Мета: засвоїти роль, місце і значення медіа в історії розвитку суспільства, сутність та еволюція медіа.

Завдання

Сутність та еволюція медіа: від усної комунікації до нових медіа. Соціальні медіа. Сучасна класифікація медіа.

1. «Загальноредакційна летючка».
2. Групове представлення особливостей і відмінностей доіндустріальної економіки, індустріальної та постіндустріальної економік та сутність зародження й еволюції медіа як цивілізаційна необхідність.
3. 6 етапів еволюції медіа різної тривалості: мова – писемність – книга – мас-медіа – діджиталізація – мережевість.
4. Соціальні медіа і виникнення нової медіареальності.
5. Сучасна класифікація медіа за формою подання інформації, носіями та за засобами передачі інформації.
6. Нові медіа, їхній склад, особливості та сутнісна роль у виникненні нових комунікативних моделей

Рекомендовані інформаційні джерела: 1, 2, 5, 6, 15, 19, 20, 21-24.

Тема 1.3. Загальний огляд актуальних питань теорії й практики регуляторної політики в Україні, Європі та світі

Мета: вивчити і засвоїти головні актуальні питання теорії й практики регуляторної політики в Україні, Європі та світі.

Завдання

Регуляторна політика у США, Канаді, у країнах ЄС, західної та центрально-східної (посткомуністичної) Європи.

1. «Загальноредакційна летючка».

2. Регулювання: державне, саморегулювання та питання необхідності дотримання принципів свободи слова в регуляторній політиці.
3. Декларації ПАРЄ про засоби масової інформації і права людини.
4. Загальні економічні підходи та способи врегулювання процесів концентрації засобів масової інформації.
5. Американський досвід розвитку національної інформаційної інфраструктури
6. Канадський досвід побудови інформаційної магістралі.
7. Інформаційна політика Європейського Союзу щодо побудови інформаційного суспільства.
8. Антитрастові закони США як основні засоби державного протистояння монополіям і концентрації засобів масової інформації.
9. Зарубіжний досвід регулювання: Англія, Німеччина, Канада, Австрія, Швеція, Голландія, Франція, а також країни Центральної і Східної Європи.
10. Основні правові проблеми регулювання Інтернету, характерні для всієї цивілізаційної спільноти людства.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-9, 15, 18, 21-24.

Тема 1.4. Конституційні, правові та регуляторні засади державної інформаційної політики України, розвитку і захисту національного інформаційного простору та діяльності ЗМІ України

Мета: засвоїти сутність і проблеми державної інформаційної політики України.

Завдання

1. Інформаційне законодавство України.
2. Державна інформаційна політика України та шляхи її вдосконалення.
3. Стан державного управління інформаційною сферою в Україні.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1, 2, 5, 8, 15, 18, 21-24.

Тема 1.5. Проблеми й труднощі державного регулювання діяльності олігархічних ЗМІ в Україні як країни із засиллям олігархічного капіталу

Мета: ознайомлення з актуальними проблемами державного регулювання діяльності ЗМІ в Україні як у країні із засиллям олігархічного капіталу. Справжні друзі і вороги молодій демократії.

Завдання

1. Державна монополія в сфері засобів масової інформації та концентрація засобів масової інформації як порушення конституційного права на свободу слова.
2. Загрози перетворення регуляторних органів в інструмент влади по придушенню демократії, свободи слова та прихованого введення цензури.
3. Чому в Україні НЕ здійснюються загальноприйняті у світі правила і методи щодо: обмеження концентрації в галузі періодичної преси; обмеження кількості ліцензій у руках однієї особи; регулювання “перехресного володіння забезпечення прозорості засобів масової інформації.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1, 2, 5, 8, 15, 28.

Тема 2.1. Українське законодавство як правовий інструмент і засіб регуляторного здійснення інформаційної політики держави

Мета: вивчення основ інформаційного законодавства України та ознайомлення з основними законами у галузі масмедіа.

Завдання

1. Законодавство України про інформацію. Основні закони інформаційної сфери.
2. Конституція України, законодавчі акти про окремі галузі, види, форми і засоби інформації, міжнародні договори та угоди, ратифіковані Україною та дотримання Україною принципів і норм міжнародного права.
3. Українське законодавство як правовий інструмент і засіб регуляторного здійснення інформаційної політики держави.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-9, 15, 18, 21-24.

Тема 2.2. Центральні органи та структурні підрозділи органів державної влади України в інформаційній сфері, регуляторні органи України в галузі ЗМІ
Мета: ознайомлення з діяльністю, функціями та практикою центральних органів та державної влади в інформаційній сфері.

Завдання

1. Центральні органи державної влади в інформаційній сфері: Держкомтелерадіо, Мінкультури та інформаційної політики, Національна рада України з питань телебачення та радіомовлення, тощо.
2. Регуляторні органи України в галузі масмедіа.
3. Огляд історії створення та регуляторної діяльності діяльність Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-9, 15, 18, 21-24.

Тема 2.3. Особливості державного регулювання в Україні радіо і телебачення, електронних засобів масової комунікації в контексті відповідності регуляторним нормам і правилам країн розвинутої демократії
Мета: засвоїти особливості державного регулювання в Україні електронних засобів масової комунікації в контексті відповідності регуляторним нормам і правилам країн розвинутої демократії.

Завдання

1. Особливості державного регулювання в Україні діяльності телерадіокомпаній в контексті відповідності регуляторним нормам і правилам країн розвинутої демократії.
2. Відсутність дієвої державної інформаційної політики як одна із найсуттєвіших загроз демократії, свободі слова і національній безпеці України.
3. Прогалини, недоречності і помилки в українському медійному законодавстві.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1, 6, 7, 20, 21, 24.

Тема 2.4. Правове регуляторне середовище інформаційної сфери і правове забезпечення діяльності засобів масової інформації у регуляторній сфері

Мета: засвоїти сутність правового регуляторного середовища інформаційної сфери, правового забезпечення діяльності власників та керівників засобів масової інформації і членів трудового колективу.

Завдання

1. Правове середовище інформаційної сфери і правове забезпечення діяльності засобів масової інформації.
2. Регуляторна функція керівників та власників ЗМІ щодо дотримання редакцією інформаційного законодавства та правочинів, що стосуються інформаційної сфери.
3. Регуляторна функція членів редакційного колективу щодо дотримання редакцією та творчими співробітниками інформаційного законодавства та правочинів, що стосуються інформаційної сфери.
4. Доступ до інформації (документів) та його структурні аспекти.
5. Законодавство про дифамацію («припинення честі, гідності та ділової репутації») та його дотримання українськими ЗМІ.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-9, 15, 19, 21-24, 30, 31.

Тема 2.5. Особливості боротьби в Україні політичних сил і владних структур за інформаційних вплив на суспільство та віддзеркалення цієї боротьби на регуляторну політику

Мета: засвоїти сутність правового середовища інформаційної сфери, правового забезпечення діяльності власників та керівників засобів масової інформації і членів трудового колективу.

Завдання

1. Трансформація регуляторної політики щодо засобів масової комунікації в сучасній Україні у період війни Росії проти України.
2. Застарілість українського медійного законодавства та боротьба влади і медіаспільноти з питання щодо створення нового Медійного кодексу в умовах сьогодення.
3. Особливості боротьби в Україні політичних сил і владних структур за інформаційних вплив на суспільство.
4. Правова і фізична безпека журналістів – одне з основних завдань цивілізованої влади.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-9, 15, 18, 21-24.

6. Теми і завдання для самостійної роботи

Тема 1.1. Предмет і завдання курсу. Поняття регуляторної політики

Практичні завдання

Скласти есе-міркування на одну із запропонованих тем.

1. Цивілізаційна сутність медіа як знакового середовища і посередника, що структурує та організовує осмислення, практику, досвід і опосередковує людське

мислення.

2. Філософське пояснення принципу єдності і протиріччя поняття свободи слова: право на свободу слова, зловживання свободою слова та цивілізаційна необхідність обмеження свободи слова.
3. Сутність протиріччя регулювання діяльності масмедіа і забезпечення найвищої міри захисту свободи медіа та скерування їхніх обов'язків і відповідальності.
4. Практика регулювання засобів масової інформації при державній монополії у сфері ЗМІ та проблема свободи слова.
5. Баланс між негативами та позитивами свободи і свободи слова. Баланс між державою та ринком.
6. Принципи демократичного нормативно-правового регулювання традиційних друкованих, електронних та нових конвергентних медіа.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-9, 15, 18, 21-24..

Тема 1.2. Роль, місце і значення медіа в історії розвитку суспільства та на нинішньому етапі

Практичні завдання

1. Підготувати силами учасників сформованих на 1-му практичному занятті методом випадкового вибору груп здобувачів освіти коротку характеристику епох розвитку людства - доіндустріальна економіка, індустріальна економіка, постіндустріальна економіка, креативна економіка — як історичне тло зародження, становлення і розвитку масмедіа у відповідні епохи. Класифікувати медіа за формою подачі інформації та представити та новітні медіа.
2. Презентувати та обговорити доробки груп на черговому практичному занятті із визначенням переможців за креативністю і повнотою представлення ролі ЗМІ у певні епохи.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1, 2, 5, 6, 15, 19, 20, 21-24.

Тема 1.3. Загальний огляд актуальних питань теорії й практики регуляторної політики в Україні, Європі та світі

Практичні завдання

Підготувати силами учасників сформованих самими здобувачами освіти груп коротку характеристику інформаційної політики зарубіжних країн та загальні аспекти зарубіжного досвіду регулювання інформаційної сфери на такі теми (на вибір):

1. Регулювання: державне, саморегулювання та питання необхідності дотримання принципів свободи слова в регуляторній політиці.
2. Американський досвід розвитку національної інформаційної інфраструктури.
3. Канадський досвід побудови інформаційної магістралі.
4. Інформаційна політика Європейського Союзу щодо побудови інформаційного суспільства.
5. Загрози перетворення регуляторних органів у різних країнах в інструмент влади по придушенню демократії, свободи слова та прихованого введення цензури.
6. Державна інформаційна політика України та стан державного управління

інформаційною сферою в Україні.

7. Що робити з Інтернетом: принципи нормативно-правового регулювання нових конвергентних медіа та Інтернеті.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-9, 15, 18, 21-24.

Тема 1.4. Конституційні, правові та регуляторні засади державної інформаційної політики України, розвитку і захисту національного інформаційного простору та діяльності ЗМІ України

Практичні завдання

Самостійно вивчити і засвоїти такі фундаментальні, вузлові теми освітньої компоненти «Медіарегулювання» як:

1. Конституційні, правові та регуляторні засади державної інформаційної політики України, розвитку і захисту національного інформаційного простору та діяльності ЗМІ України.
2. Регуляторна функція держави у сфері ЗМІ.
3. Державна монополія в сфері засобів масової інформації та концентрація засобів масової інформації як порушення конституційного права на свободу слова.
4. Відповідність принципів Декларації ПАРЕ про засоби масової інформації і права людини українській практиці і реаліям.
5. Загальні причини і наслідки неврегулювання процесів концентрації засобів масової інформації і перехресного володіння ЗМІ в Україні.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1,2, 5,8, 15, 18, 21-24.

Тема 1.5. Проблеми й труднощі державного регулювання діяльності олігархічних ЗМІ в Україні як країни із засиллям олігархічного капіталу

Практичні завдання

Підготувати підсумковий реферат на одну із вказаних тем.

1. Проблеми й труднощі державного регулювання діяльності олігархічних ЗМІ в Україні як країни із засиллям олігархічного капіталу й зовнішнього управління.
2. Відповідність принципів Декларації ПАРЕ про засоби масової інформації і права людини українській практиці і реаліям.
3. Загальні причини і наслідки неврегулювання процесів концентрації засобів масової інформації і перехресного володіння ЗМІ в Україні.
4. Процес адаптації регуляторного середовища до нових аудіовізуальних ЗМІ в Україні і можливості регулювання нових медіа-послуг.
5. Шість критеріїв визначення регуляторним органами у сфері медіа відповідності нових комунікаційних послуг статутним призначенням діяльності медіа в новій екосистемі.
6. Недосконала законодавча база щодо передбачення розвитку нових технологій та відсутність усталених демократичних традицій регулювання як суттєва перепона розробки й проведення ефективної регуляторної політики в Україні.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1,2, 5,8, 15, 28.

Тема 2.1. Українське законодавство як правовий інструмент і засіб регуляторного здійснення інформаційної політики держави

Практичні завдання

Самостійно опрацювати, засвоїти і презентувати у вигляді коротких письмових відповідей (на вибір) такі фундаментальні, вузлові теми освітньої компоненти «Медіарегулювання» як:

1. Конституційні, правові та регуляторні засади розвитку і захисту інформаційного простору України.
2. Основи законодавства України в інформаційній сфері.
3. Правове середовище інформаційної сфери і правове забезпечення діяльності засобів масової інформації
4. Законодавче регулювання інформаційної сфери в Україні.
5. Державна інформаційна політика України та шляхи її вдосконалення.
6. Стан державного управління інформаційною сферою в Україні.
7. Презентація-огляд основних Законів та правових актів України щодо інформаційної сфери та її регулювання.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-9, 15, 18, 21-24.

Тема 2.2. Центральні органи та структурні підрозділи органів державної влади України в інформаційній сфері, регуляторні органи України в галузі ЗМІ

Практичні завдання

Навчально-практична гра «Якби я був законодавцем, у регуляторній діяльності таких міністерств, організацій, структур і відомств я б змінив... виключив... доповнив...»

1. Міністерство культури та інформаційної політики України.
2. Державний комітет телебачення й радіомовлення України.
3. Національна рада України з питань телебачення й радіомовлення.
4. Комітет з питань свободи слова та інформації Верховної Ради України і Комітет із питань гуманітарної та інформаційної політики Верховної Ради України.
5. Утворив би нову об'єднану структуру із назвою й функціями.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-9, 15, 18, 21-24.

Тема 2.3. Особливості державного регулювання в Україні радіо і телебачення, електронних засобів масової комунікації в контексті відповідності регуляторним нормам і правилам країн розвинутої демократії

Практичні завдання

Підготувати есе-дослідження-міркування на одну із запропонованих тем.

1. Зволікання із прийняттям дієвої Концепції державної інформаційної політики як одна із найсуттєвіших загроз демократії, свободі слова і національній безпеці України.
2. Особливості державного регулювання в Україні радіо і телебачення, електронних засобів масової комунікації в контексті відповідності регуляторним нормам і правилам країн розвинутої демократії.
3. Прогалини, недоречності і помилки в українському медійному законодавстві:

чому і з якою метою у владі їх множать і чому майже не вдаються до виправлення очевидних промахів та попередніх антидемократичних рішень.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1, 6, 7, 20, 21, 24.

Тема 2.4. Правове регуляторне середовище інформаційної сфери і правове забезпечення діяльності засобів масової інформації у регуляторній сфері

Практичні завдання

1. Правове середовище інформаційної сфери і правове забезпечення діяльності засобів масової інформації.
2. Регуляторна функція керівників та власників ЗМІ щодо дотримання редакцією інформаційного законодавства та правочинів, що стосуються інформаційної сфери.
3. Регуляторна функція членів редакційного колективу щодо дотримання редакцією та творчими співробітниками інформаційного законодавства та правочинів, що стосуються інформаційної сфери.
4. Доступ до інформації (документів) та його структурні аспекти.
5. Законодавство про дифамацію («припинення честі, гідності та ділової репутації») та його дотримання українськими ЗМІ.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-9, 15, 19, 21-24.

Тема 2.5. Особливості боротьби в Україні політичних сил і владних структур за інформаційних вплив на суспільство та віддзеркалення цієї боротьби на регуляторну політику

Практичні завдання

Підготовка до інтелектуальної атаки на одному із практичних занять з приводу підсумкового обговорення заключних тем освітньої компоненти «Медіарегулювання».

1. Трансформація регуляторної політики щодо засобів масової комунікації в сучасній Україні у період війни Росії проти України.
2. Українське медійне законодавство та боротьба влади та медіаспільноти з питання щодо створення медійного кодексу в умовах сьогодення.
3. Правова і фізична безпека журналістів – одне з основних завдань цивілізованої влади: сучасний стан справ.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-9, 15, 18, 21-24.

7. Питання та завдання до іспиту

1. Конституція України як визначальний документ усіх правових основ інформаційної діяльності особи, суспільства і держави в Україні.
2. «Загальна декларація прав людини» як визначальний документ для започаткування міжнародних стандартів основних прав людини, свободи слова та права доступу до інформації зокрема.
3. Інформаційне законодавство як комплекс базових та галузевих законів України, нормативно-правових актів, що закріплюють суспільні інформаційні права та свободи, регулюють інформаційні відносини, установлюють правову відповідальність за порушення чинного законодавства.
4. Інформаційна безпека особистості, суспільства, держави і цивілізації в цілому.
5. Сутність зарубіжного досвіду основних напрямів регуляторної політики .
6. Інформаційна політика Європейського Союзу щодо побудови інформаційного суспільства.
7. Основні тенденції регуляторної політики у світі та її особливості в Україні.
8. Формування і розвиток інформаційного законодавства в Україні.
9. Визначення поняття «державна регуляторна політика».
10. Правове середовище діяльності засобів масової інформації в Україні.
11. Функції, мета і першочергові завдання державної регуляторної політики.
12. Які центральні органи державної виконавчої влади України розробляють та здійснюють державну регуляторну політику.
13. Наскільки відповідає європейським нормам законодавча та нормативно-правова база регуляторної політики України.
14. Причини відсутності Концепції державної інформаційної політики України та пов'язані з цим загрози національній безпеці держави.
15. Саморегулювання системи засобів масової інформації як дієвий механізм запобігання втручанню у діяльність ЗМІ.
16. Сутність визначення чотирьох теорій преси (Ф.Сіберт, У.Шрамм і Т.Пітерсон - авторитарна, тоталітарна (радянсько-комуністична), лібертаріанська та теорія соціальної відповідальності) як ключ до розуміння місця та ролі засобів масової комунікації (ЗМК) в сучасному суспільстві.
17. Відсутність чітко визначених меж у впливі на засоби масової комунікації як загроза посилення елементів тоталітарності або сповзання до псевдодемократії.
18. Основні проблеми правового регулювання питань інформаційної безпеки.
19. Основні недоліки чинного українського законодавства в інформаційній сфері.
20. Проблема концентрації засобів масової інформації як небезпечного економічного явища, що впливає на обмеження свободи слова, плюралізму думок
21. Правове державне протистояння монополіям і концентрації засобів масової інформації у країнах розвинутої демократії та ситуація боротьби з олігархами в Україні.
22. Закон, який закріплює право громадян України на інформацію, закладає правові основи інформаційної діяльності.

23. Закон, який задекларував правові основи діяльності друкованих засобів масової інформації в Україні, установив державні гарантії їх свободи відповідно до Конституції України.
24. Закон, яким визначено основні принципи державної політики у сфері телебачення і радіомовлення.
25. Закон, яким визначено правові засади “конституційного, постійно діючого, колегіального, наглядового та регулюючого державного органу в галузі телерадіомовлення” - Національної ради України з питань телебачення та радіомовлення.
26. Закон, на підставі якого створена система Суспільного телебачення і радіомовлення України.
27. Сутність Закону України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки”.
28. Закон, який визначив порядок здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації.
29. Сутність Закону України “Про державну таємницю” та роль і місце у цьому законі, які відведені ЗМІ.
30. Законодавчі акти, які крім інформаційного законодавства, визначають правила і порядок функціонування засобів масової інформації в Україні.
31. Правове поле діяльності та принципи нормативно-правового регулювання нових конвергентних аудіовізуальних засобів масової інформації.
32. Саморегулювання і самовстановлені спеціальні обмеження як ефективний засіб недопущення розповсюдження протизаконного, небезпечного контенту та шкідливих для суспільства висловлювань, зокрема в Інтернеті, і результат слідування журналістськими колективами правовим нормам громадського співжиття.
33. Шість критеріїв віднесення і зарахування Інтернетівських організацій, підприємств чи окремих осіб до медійної сфери діяльності.
34. Ліцензування, реєстрація, повідомлення як регуляторні інструменти і практичні регуляторні підходи до нових аудіовізуальних медіа.
35. Правові норми в боротьбі із шахрайством і крадіжкою інтелектуальної власності.
36. Типові порушення законодавчих норм і прав журналістів в Україні.
37. Способи протистояння і захисту професійних журналістських прав.
38. Проблеми визначення належного відповідача у журналістській практиці інтернет-ресурсів.
39. Юридична практика належного оформлення доказів у справі та журналістська професійна реальність.
40. Визначення застосовного правопорядку.
41. 19 принципів міжнародного права для встановлення балансу між правом людини на свободу висловлювань (свободою слова) регуляторними обмеженнями дій ЗМІ, які становлять потенційну загрозу суспільству.

Тестові завдання

1. Узгодьте поняття за його визначенням:

1.	Право	А	Вчення, наукова або філософська теорія, політична система, керівний теоретичний чи політичний принцип (наприклад, військова доктрина) або нормативна формула.
2.	Регуляторний орган	Б	Науково обґрунтовані уявлення про дозволи і заборони у сфері життєдіяльності людини, що виникли в результаті взаємодії свідомості і буття і закріпилися у юридичній формі як регулятори належного чи припустимого поведіння.
3.	Публічна інформація	В	Відображена та задокументована інформація, яка була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, або яка знаходиться у розпорядників публічної інформації, визначених законом.
4	Доктрина	Г	Певний державний орган, центральний орган виконавчої влади, а також посадова особа будь-якого із зазначених органів, якщо відповідно до законодавства ця особа має повноваження одноособово приймати регуляторні акти

2. Якими документами встановлюється правова основа користування радіочастотним ресурсом України:

1.	А) Конституцією України
2.	Б) Законом України «Про радіочастотний ресурс України»,
3.	В) Законом України «Про телекомунікації»,
4.	Г) Законом України «Про телебачення і радіомовлення».
5.	Д) Усіма вказаними законодавчими актами

3. Рішення і дії регуляторних органів можуть бути оскаржені до:

1.	А) Суду;
2.	Б) Адміністративної комісії;
3.	В) Органу внутрішніх справ;
4.	Г) Виконавчого комітету відповідної ради.

4. Державний контроль за діяльністю ЗМІ незалежно від їхньої форми власності в Україні здійснює:

1.	А) Міністерство молоді та спорту.
2.	Б) Міністерство юстиції
3.	В) Міністерства культури та інформаційної політики України;
4.	Г) Кабінет Міністрів України

5. Які функції НЕ входять до компетенції Міністерства культури та інформаційної політики:

1.	А) Формування державної політики щодо діяльності засобів масової комунікації;
2.	Б) Розробка стратегії інформаційної політики держави та забезпечення її дотримання;
3.	В) Реалізація державної політики у сферах поширення інформації,

	просвітницької діяльності і використання національних інформаційних ресурсів;
4.	Г) Створення умов для розвитку інформаційного суспільства;
5.	Д) Входять усі зазначені та деякі інші

6. Державне регулювання діяльності ЗМІ в Україні:

1.	А) Строго відповідає принципам і правилам міжнародної регулятивної практики;
2.	Б) Не відповідає принципам і правилам міжнародної регулятивної практики;
3.	В) В основному відповідає, але має виразні ознаки елементів політичної доцільності;

7. Рішення про припинення дії ліцензії ЗМІ в Україні мають право приймати:

1.	А) Рада національної безпеки й оборони України;
2.	Б) Офіс Президента України;
3.	В) Районний суд
4.	Г) Міністерство юстиції

8. Рішення і дії регуляторних органів можуть бути оскаржені до:

1.	А) Суду;
2.	Б) Адміністративної комісії;
3.	В) Органу внутрішніх справ;
4.	Г) Виконавчого комітету відповідної ради.

9. Ознаки регуляторного акту:

1.	А) Має владно-організаційний характер;
2.	Б) Приймається (видається) уповноваженим на це суб'єктом;
3.	В) Встановлює загальні правила безособистісного характеру;
4.	Г) Його юридична сила зберігається незалежно від виконання приписів в часі.
5.	Д) Поеднання усіх попередніх складових

10. Регуляторні інструменти і практичні регуляторні підходи до нових аудіовізуальних медіа це:

1.	А) Ліцензування,
2.	Б) Реєстрація,
3.	В) Повідомлення
4.	Г) Усі попередні складові

8. Критерії оцінювання знань здобувачів та шкала оцінювання

Оцінка **А «відмінно»**: здобувач вищої освіти цілком і ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, вміє вільно, аргументовано та самостійно викласти зміст усіх питань програми освітньої компоненти, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та самостійну роботу.

Оцінка **В «добре»**: здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми освітньої компоненти, виконав завдання кожної теми, також враховується його активність на практичних заняттях, виконання передбаченого програмою обсягу самостійної роботи.

Оцінка **С «добре»**: здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми освітньої компоненти. Окремі завдання кожної теми, самостійної роботи в цілому виконав не повністю.

Оцінка **Д «задовільно»**: здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст окремих питань освітньої компоненти, деякі завдання самостійної роботи не виконав.

Оцінка **Е «задовільно»**: здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє самостійно викласти зміст більшості питань програми освітньої компоненти. Виконав лише окремі завдання кожної теми та самостійної роботи в цілому.

Оцінка **FX «незадовільно»**: здобувач вищої освіти не засвоїв більшості тем навчальної програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань освітньої компоненти. Не виконав переважну кількість завдань кожної теми та самостійної роботи.

Оцінка **Г «незадовільно»**: здобувач вищої освіти не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми освітньої компоненти, не виконав завдання самостійної роботи.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
84–89	B	добре	
74–83	C		
66–73	D	задовільно	
61–65	E		
21–60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
0–20	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням освітньої компоненти	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням освітньої компоненти

9. Рекомендовані інформаційні джерела

Основна література

1. Ботнер Ю. О. Журналістська майстерність : навч. посіб. Тернопіль : навч. кн. Богдан, 2017. 232 с.
2. Євдокимова В. В. Міжкультурна комунікація у соціальній роботі : навч.-метод. посіб. Київ : Університет "Україна", 2018. 190 с.
3. Засоби масової інформації: професійні стандарти, етика та законодавчі норми: наук. видання / уклад.: Т. Петрів, А. Сафаров, В. Сюмар, О. Чекмишев. Київ: Ніч лава, 2006. 100 с.
4. Кросмедіа: контент, технології, перспективи : моногр. / авт. кол.: В.В.Різун, В.Е.Шевченко, Л. П. Федорчук ; за заг. ред. В. Е. Шевченко. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. 319 с.
5. Кулеба Д. Війна за реальність: як перемагати у світі фейків, правд і спільнот. Київ : Книголав, 2019. 384 с.
6. Лазаренко Н. І., Коломієць А. М., Паламарчук О. М. Комунікація в Інтернет-просторі: психологічний аспект. Інформаційні технології і засоби навчання. 2018. Т. 65, № 3. С. 249-261.
7. Потятиник Б. Ключі до мас-медіа. Львів : ПАІС, 2002. 235 с.
8. Путівник ретельного журналіста. Київ : Інститут журналістики, 2007. 175 с.
9. Універсальний журналіст. Київ : Інститут журналістики, 2007. 150 с.
10. Фолькер Лілієнталь Розслідування / пер. з нім. В. Климченко. Київ : Центр вільної преси, 2016. 135 с.

Допоміжна література

11. Єлісєєв Ю. Заголовок і лід у теленовинах. Наукові записки Інституту журналістики. 2012. Т. 46. С. 36 – 43.
12. Єлісєєв Ю.П., Нагорняк М.В. Радіовиробництво: навч. посіб. / за заг. ред. В.В. Різуна. Київ : ТОВ «Друкарня бізнесполіграф», 2017. 304 с.
13. Засоби масової інформації: професійні стандарти, етика та законодавчі норми: наук. видання / уклад.: Т. Петрів, А. Сафаров, В. Сюмар, О. Чекмишев. Київ : Ніч лава, 2006. 100 с.
14. Кібіс Р. Журналістська етика. Київ : Інститут журналістики, 2007. 188 с.
15. Лаврик О. В. Основи журналістики: навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика». Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. 73 с.
16. Петрова Н., Якубенко В. Медіа-право. Київ : Інститут журналістики, 2007. 275 с.
17. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 504 с.
18. Почепцов Г. Сенси і війни: Україна і Росія в інформаційній і смисловій війнах. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 316 с.

19. Приступенко Т. О. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 351 с.
20. Публіцистика. Масова комунікація: медіаенциклопедія. Київ : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. 780 с.
21. Чекишев О.В. Основи професійної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики: Підручник-практикум. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. 98 с.
22. Natalia Zykun, Svetlana Khaminich, Tatyana Oklander, Olena Laburtseva, Tetiana Podashevskaya, Olexandr Vilchynskyi. Modelling neural network segmentation of the media market. International Journal of Management (IJM). Volume 11, Issue 3, March 2020, pp. 565–581.
23. Rosinska, O., Zhuravska, O., Zykun, N., Gandziuk, V. Stereotyped media images as a method of forming delusions of ordinary consciousness // International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering. 2019, 9 (1).

Інформаційні ресурси

24. Законодавча база України. : веб-сайт. URL : portal.rada.gov.ua (дата звернення: 27.07.2022).
25. Інтернетвидання “Телекритика”.: веб-сайт. URL : <http://www.telekritika.kiev.ua/> (дата звернення: 27.07.2022).
26. Міжнародна Федерація журналістів (IFJ – International Federation of Journalists).: веб-сайт. URL : <http://www.ifj.org>. (дата звернення: 27.07.2022).
27. Правова позиція Інституту Медіа Права щодо нової редакції Закону України „Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення”. : веб-сайт. URL : <http://www.telekritika.kiev.ua/ur-cons/?id=21480> (дата звернення: 27.07.2022).
28. Рекомендація Ради Європи № R (97) 20 „Про наклепницькі висловлювання”. : веб-сайт. URL : <http://www.coe.kiev.ua/bul/bul10/text15.htm> (дата звернення: 27.07.2022).
29. Media Channel. .: веб-сайт. URL : <http://www.mediachannel.org>. (дата звернення: 27.07.2022).
30. Media Education Foundation.: веб-сайт. URL : <http://mediaed.org>. (дата звернення: 27.07.2022).
31. Press Wise Trust.: веб-сайт. URL : <http://www.presswise.org.uk>. (дата звернення: 27.07.2022).